

«Я не марыў быць генералам»

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

У склад Савецкай Арміі ўваходзіла і Чырванасцяжная Беларуская ваенная акруга, якая мела шматлікія традыцыі, заўсёды выпрабавала новыя віды ўзбраення, прымала актыўны ўдзел ва ўсіх маштабных вучэннях Савецкага Саюза і краін Варшаўскага дагавора. Падзеі мінулых гадоў, якія адбыліся з вяршальнай роляй тагачасных Узброеных Сіл, дазволілі нам мець суверэнную дзяржаву, мір над галавой і стабільнасць, якія сёння з'яўляюцца самымі галоўнымі каштоўнасцямі беларускага народа. Але свет не становіцца спакойнейшым: у больш як 400 кропках адбываюцца канфлікты з прымяненнем зброі. Таму перад пакаленнем, якое цяпер служыць ва Узброеных Сілах, стаіць не менш важная задача — працягваючы традыцыі папярэднікаў, бездакорна забяспечваць ваенную бяспеку сваёй краіны.

— **Беларуская армія развіваецца імклівымі тэмпамі. На ўзбраенне паступае новая тэхніка, у тым ліку айчыннай вытворчасці, мадэрнізуецца тое, што ёсць. Гэта «гонка ўзбраенняў» ці такая пазіцыя — лепш карміць сваё войска, чым чужое?**

— Казаць пра тое, што мы ўключаемся ў «гонку ўзбраенняў», якая назіраецца паміж тымі ж ЗША і Расіяй, НАТО і Расіяй, я не магу. Так, мы пераўзбройваем армію, але па меры магчымасцяў і патрэбы: што стратэгічна неабходна цяпер. Патэнцыйны праціўнік яшчэ падумае, ці варта яму звязвацца з дзяржавай, у якой ёсць тое, што можа на яго сур'ёзна паўздзейнічаць. Рэактыўная сістэма залпавага агню «Паланэз», якую мы прынялі на ўзбраенне, з'яўляецца важкім аргументам пры выкананні баявых задач. Добра разумеючы, што хтосьці наўрад ці парушыць нашы межы на танку, развіваем сістэмы разведкі паветранага праціўніка і проціпаветранай абароны. Набываем радыёлакацыйныя станцыі айчыннай вытворчасці «Раса-РБ» і «Усход-Д», расійскія «Праціўнік-Г», «Сопка» і «Падлёт», атрымалі ад Расійскай Федэрацыі чатыры дывізіёны «С-300», папаўняем свой арсенал новымі зенітна-ракетнымі комплексамі «Тор-М2», якія лічацца найлепшымі ў сваім класе. Сёння лета закупім пятую батарэю, якая ўвойдзе ў склад сфарміраванага зенітна-ракетнага палка. Мы кажам пра тое, што неабходна мець мабільны высокападрыхтаваны кампанент Узброеных Сіл, які мог бы імгненна выканаць задачу, таму развіваем сілы неадкладнага рэагавання, у тым ліку сілы спецыяльных аперацый. Для таго каб павысіць агнявую моц апошніх, набылі сістэму 2Б23 «Нона», што да мая дазволіць сфарміраваць у дэсантных брыгадах два дывізіёны. Сілы неадкладнага рэагавання, механізаваныя і танкавыя батальёны — тут мы ідзём па кірунку абароны асабовага складу: гэта сучасныя бронекамізэлькі, шлемы, іншыя элементы экіпіроўкі. У танкавых войсках мадэрнізуем танкі да ўзроўню БМ-3, для сіл спецыяльных аперацый — БТР-70, ідзём па шляху вытворчасці і прыняцця на ўзбраенне нашых лёгкабранаваў аўтамабіляў тыпу «Кайман» і «V-1». Мы ўжо набылі восем самалётаў «Як-130», заключылі кантракт на пастаўку яшчэ

чатырох, а таксама 12 самалётаў «Су-30СМ». Гэта шматфункцыянальны самалёт (і штурмавік, і знішчальнік, і бамбардзіроўшчык), які паказаў сябе з самага лепшага боку падчас баявых дзеянняў у Сірыі. Некаторыя крытыкі кажуць, што ён дарагі. Можна набыць іншы, але ён будзе выконваць адну функцыю, а нам патрэбна тры. Зразумела, лішніх грошай няма, але ў фінансаванні беларускай арміі адмаўляць нельга. У якім аб'ёме — будзем ацэньваць абстаноўку.

— **Падчас пасяджэння Савета бяспекі кіраўнік дзяржавы адзначыў, што сёння важна не толькі мадэрнізаваць Узброеныя Сілы, а і прыстасоўваць іх да магчымых баявых дзеянняў...**

— Працэс будаўніцтва і развіцця Узброеных Сіл бясконцы. Дзякуй кіраўніку дзяржавы, што асабіста ўдзельнічае ў ім, асабліва гэта датычыцца пытанняў пераўзбраення і мадэрнізацыі. Узброеныя

лежным выглядзе. І ў гэтым нам дапамагае Дзяржаўная праграма ўладкавання ваенных гарадкоў, куды ўключаны чатыры армейскія «арганізмы»: 19-я і 120-я механізаваныя брыгады, уладкаванне якіх мы ўжо завяршылі, працянецца добраўпарадкаванне 72-га аб'яднанага навучальнага цэнтра і Ваеннай акадэміі. Ёсць патрэба прадоўжыць гэтую праграму яшчэ на пяць гадоў. Звычайны салдат пасля выканання службовых задач хоча памыцца, схадзіць у лазню, адпачыць. Магчыма, у эканомварыянце, але мы максімальна імкнёмся гэтыя ўмовы стварыць. Што датычыцца афіцэраў, прапаршчыкаў і ваеннаслужачых па кантракце, якія жывуць у ваенных гарадках, яны маюць патрэбу ў даху над галавой. Летась мы ўвялі ў строй два жылыя дамы на 290 кватэр. Дзякуючы кіраўніцтву Віцебскай вобласці ўдалося правесці рамонт у 70-кватэрным доме ў ваенным гарадку Засло-

раахвотна. Нават сувораўскае вучылішча ў нас дае «свабодны» дыплом: хоча юнак стаць гісторыкам — паступае ў БДУ, жадае націць пагоны — у Ваенную акадэмію або ў ВНУ іншых сілавых структур, нават за межамі нашай краіны. Салдат жа тэрміновай службы трапляе ў войска не па сваёй волі: згодна з Канстытуцыяй, гэта яго святы абавязак. У той час, пакуль ён атрымлівае ваенна-ўліковую спецыяльнасць, якая спатрэбіцца тады, калі ён будзе абавязаны стаць на абарону краіны, цывільны чалавек выходзіць дзяцей, сваёй дзейнасцю прыносіць дзяржаве карысць, плаціць падатак. Здаецца, і першы мае рацыю, і другі, але як матываваць салдата? Не першы год мы займаемся гэтай праблемай. Чалавек, які адслужыў тэрміновую службу, павінен мець пэўныя прывілеі: пры паступленні ў навучальныя ўстановы, пры атрыманні пакоя ў інтэрнаце, пры паступленні на дзяржаўную служ-

восем: на малой радзіме застаўся мой брат. Цяпер са сваёй сям'ёй там адзін жыве: астатнія, мы іх называем дачнікамі (насамрэч, гэта дзеці аднавяскоўцаў), бываюць наездамі. Жыццё ў вёсцы было няпростое, у пастаяннай рабоце: як летам папрацуеш — так будзеш сябе адчуваць і зімой. Увогуле, вясковае жыццё загартоўвае чалавека. І гэтая загартоўка ва ўсіх складаных сітуацыях мне дапамагала. Калі вучыўся ў акадэміі, а потым служыў у Заслонаве, на малой радзіме бываў часцей, увесь час была работа: то пакасіць, то пераараць зямлю, то насекчы дроў... Цяпер жа ў сувязі са сваёй загружанасцю добра, калі і раз у паўгода заеду. Ды і, акрамя брата, больш няма да каго: маці жыве са мною.

— **Ці не прагадала яна, аддаўшы час у сувораўскае вучылішча?**

— Праведзеныя там гады ў лубым выпадку не былі дарэмныя. Вучылішча выходзіла дысцыпліну: гэта выкананне загадаў, прытрымліванне распарадку дня. Ва ўсе часы ў сувораўскім вучылішчы ўдзялялася вялікая ўвага спорту. Вядома ж, гэта сяброўства: такіх узаемаадносін, як там, я больш нідзе не сустракаў. Былі надзейныя таварышы і ў ваенным вучылішчы, але ў сувораўскім мы жылі адзінай сям'ёй. На афіцэраў-выхавацеляў у званні капітана ці маёра глядзелі, як на глыбока дарослых людзей. Маёр Юрый Задарожны, камандзір нашага ўзвода, з'яўляўся для нас аўтарытэтам. Камандзір роты ўвогуле быў недасягальны, а начальніка вучылішча мы назіралі, можа, раз у паўгода. Цяперашнія сувораўцы, здаецца, нават міністра абароны бачаць часцей. Сувораўскае вучылішча — гэта школа, якую трэба развіваць і ўдасканальваць: там выходзілі патрыётаў сваёй краіны.

— **А ці задумваліся, што калі б вы ў свой час не скончылі сувораўскае, то шлях да генеральскіх пагонаў быў бы як мінімум складанейшы?**

— Я не марыў быць генералам. За савецкім часам гэтае званне ўвогуле здавалася недасягальным. Шлях генерала — заўжды складаны. Я добра разумеў, праз што трэба прайсці, якія пасады змяніць, каб насіць генеральскія пагоны. Чым вышэйшая пасада, большая адказнасць і меншая ўвага сям'і. Гэта тыя цяжкасці армейскай службы, якія мы гіпатэтычна ўспрымаем, калі становімся вайскоўцамі.

— **Няўдзячная гэта справа — рабіць прагнозы, але якімі бачыце Узброеныя Сілы хача б праз тры гады?**

— Да гэтага часу мы завершым выкананне Плана будаўніцтва і развіцця Узброеных Сіл і будзем мець тую армію, якую меркавалі. Гэта будзе моцны кампанент сіл неадкладнага рэагавання, поўнасцю аснашчаныя і забяспечаныя ўсім неабходным сілы спецыяльных аперацый, сур'ёзны радыёлакацыйны складнік, які дазволіць нам у поўным аб'ёме весці разведку паветранага праціўніка, а таксама тыя людзі, якія будуць абараняць сваю краіну праз тры гады. А мір, бяспеку і спакой на беларускай зямлі пад кіраўніцтвам свайго Прэзідэнта мы забяспечым. Гэта нават не выклікае сумненняў!

Вераніка КАНЮТА.

Фота: Сяргей НІКАНОВІЧ

нава, які стаяў закансерваваны шмат гадоў. Цяпер там жывуць афіцэрскае сем'і. Сёлета ў рознай стадыі пабудовы знаходзяцца чатыры жыллёва-будаўнічыя спажывецкія кааператывы на 990 кватэр для ваеннаслужачых. Узводзіцца ваенны гарадок у Астраўцы, куды мы перадыслакуем зенітна-ракетны полк з Баранавіч. На чалавека, які носіць пагоны, ускладзена задача пераносіць цяжкасці ваеннай службы, усё астатняе мы павінны яму забяспечыць.

«Перад пакаленнем, якое цяпер служыць ва Узброеных Сілах, стаіць не менш важная задача — працягваючы традыцыі папярэднікаў, бездакорна забяспечваць ваенную бяспеку сваёй краіны».

— **Андрэй Аляксеевіч, не будзем хаваць: у арміі сёння вялікіх грошай не заробіш, ды і абарона Радзімы ні ў якія часы не была справай прыбытку. Тым не менш ці прадугледжаны пэўныя матэрыяльныя заахвочванні для тых, хто хоча звязаць сваё жыццё з войскам?**

— Галоўнай матывацыяй пайсці служыць для майго пакалення быў патрыятызм. Цяперашняе пакаленне больш прагматычнае, а гэта не вельмі добра для Радзімы. Афіцэры ідуць у войска доб-

бу ў параўнанні з асобамі, якія не былі ў войску.

— **Афіцэрская служба пры-вабляе многіх, але не кожнаму па сілах. Хто паўплываў асабіста на ваш прафесійны выбар?**

— Мая маці. Я з самага дзяцінства захапляўся зброяй, нават канструяваў самаробную. Аднойчы, прыбіраючыся ў пакоі, мама пачула па радыё, што ў Мінскае сувораўскае ваеннае вучылішча праводзіцца набор. Яна настолькі заразілася гэтай ідэяй, што спытала, ці не хачу я паспрабаваць туды паступіць. Я пагадзіўся. Так і трапіў з вясковай школы ў сталіцу. Спачатку было цяжка. Гарадскія хлопчыкі былі больш шустрыя, падрыхтаваныя, але ўжо другую чвэрць я скончыў на «выдатна». За тое, што стаў вайскоўцам, удзячны сваёй матулі. Бацька доўгі час не мог з гэтым змірыцца. У яго была мара, каб сын працаваў ветурачом, прычым галоўным у раёне. Атрымалася не па яго... Калі я вучыўся на камандна-штабным факультэце Ваеннай акадэміі, дзесьці за тры месяцы да сваёй смерці ён сказаў: «Сыноч, я так табой ганаруся...»

— **Андрэй Аляксеевіч, вы ніколі не хаваеце, што нарадзіліся ў вёсцы. У якой сям'і з'явіўся на свет будучы генерал?**

— У самай звычайнай, сялянскай. Маё дзяцінства прайшло на Віцебшчыне, у вёсцы Равякі, што ў Бешанковіцкім раёне. Паселішча невялікае — усяго сем хат, цяпер